

Tilburg, 30 januari 2019

Betreft : Reactie op het wetsvoorstel Wijziging van Boek 7 van het Burgerlijk Wetboek in verband met de invoering van regels omtrent de franchiseovereenkomst (Wet Franchise) d.d. 12 december 2018

Excellentie,

Als adviseur met een jarenlange expertise op het gebied van franchise heb ik kennis genomen van het Voorstel van Wet d.d. 12 december 2018 en kom ik, na lezing daarvan, tot de conclusie dat een verantwoord, op feiten gebaseerd, standpunt om tot wetgeving te besluiten betreffende de problematiek die zich rondom het fenomeen franchise afspeelt, naar mijn mening ontbreekt.

Wetgeving is een zwaar middel en behoort pas te worden ingezet als volstrekt duidelijk is dat de markt zelf niet in staat is om mogelijke problemen zelfstandig op te lossen en het ontbreken van adequate wettelijke regels als een groot gemis moet worden beschouwd.

Het moet dus volstrekt duidelijk zijn dat er veel juridische conflicten zijn, in dit geval over franchise en de franchiseovereenkomst, die een erg onbevredigende afloop hebben omdat adequate wetgeving op dit gebied ontbreekt.

Daarvan is echter geen sprake zoals ook de memorie van toelichting reeds vermeldt, immers "De problemen uit zich niet in grote aantallen rechtszaken tussen franchisegevers en franchisenemers." Gezien hetgeen er in de MvT over geschreven wordt zouden deze afgeleid moeten worden uit verhalen die er over verteld worden, in elk geval niet gebaseerd op feiten of concrete gegevens. Een nogal zwakke basis om vergaande dwingend wettelijke regels op te baseren.

Uit eigen ervaring kan ik u aangeven dat het merendeel van de conflicten tussen franchisenemers en franchisegevers wordt opgelost door met name de franchisegever omdat franchisegevers er geen enkel belang bij hebben om conflicten over hun formule lang te laten bestaan. Conflicten zorgen nagenoeg altijd voor negatieve publiciteit en schade voor een formule en franchisegevers hebben er daarom alle belang bij om dat soort conflicten tot een minimum te beperken.

Er kan daarom gerust gesteld worden dat het zelfregulerend vermogen van franchisegevers behoorlijk hoog is hetgeen ook een belangrijke verklaring is voor het feit dat er betrekkelijk weinig procedures over franchise zijn.

Gegeven deze conclusie is het de vraag of een gedetailleerde bespreking van de diverse artikelen van het Voorstel van Wet nog erg zinvol is.

Kantoor
Burg. Jansenstraat 4
5037 NC Tilburg

Telefoon
(013) 468 53 20
06-53 75 75 73

1
Fax
(013) 468 19 09

Een algemene opmerking is wellicht nog op zijn plaats. De doelstelling van het Voorstel van Wet is om een meer evenwichtige verhouding tussen franchisegever en franchisenemer te bereiken in een relatie die "intrinsiek ongelijkwaardig is." De vraag is of dat eigenlijk wel kan of dat er een soort schijn gelijkwaardigheid gecreëerd gaat worden die uiteindelijk ten koste zal gaan van het succesvol kunnen exploiteren van een formule.

Tussen een geldgever en geldnemer is ook sprake van een intrinsiek ongelijkwaardige verhouding die niet opgelost kan worden door wettelijke regels. De geldgever heeft voornamelijk rechten en de geldnemer heeft voornamelijk verplichtingen. Dit is inherent aan de aard van de rechtsverhouding.

Bij franchise behoort de formule tot het intellectuele eigendom van de franchisegever die daarin meestal veel heeft geïnvesteerd en op enig moment besloten heeft om deze ook te laten gebruiken door een franchisenemer. Daaraan zullen tot behoud van de formule/eigendom meestal strikte regels zijn verbonden. Als dan in een van de artikelen van het Voorstel van Wet staat vermeld dat een franchisegever zijn formule alleen mag wijzigen als een franchisenemer (als er geen franchisevereniging is) daarmee instemt dan wordt er een evenwicht gecreëerd dat lijnrecht in tegenspraak is met het meest volledige recht dat iemand van zijn zaak (lichamelijk of onlichamelijk) kan hebben, namelijk het eigendomsrecht.

Een wijziging in een formule zal door een franchisegever alleen maar worden aangebracht als hij er ook een verbetering van verwacht. Als dwingend rechtelijk wordt bepaald dat dit alleen geoorloofd is als een franchisenemer daarmee ingestemd heeft wordt getracht om iets dat tot een normale marktontwikkeling behoort tot onderwerp van een juridisch proces te maken en dat is nu juist precies het proces waar het niet thuishoort. Je hoeft geen helderziende te zijn om te bedenken dat dit soort ontwikkelingen wel eens contraproductief kunnen werken met betrekking tot het voortbestaan van franchise als commercieel samenwerkingsverband.

Als commerciële (franchise)formules succesvol zijn zullen er vele volgers en gebruikers zijn. Zijn formules niet succesvol dan zullen er weinig volgers en gebruikers zijn. De eigenaar van een formule is daar verantwoordelijk voor. Het is onwerkbaar om aanpassingen aan een formule zodanig te reguleren dat deze alleen geoorloofd zijn als ook de franchisenemer daarmee instemt. Van groot belang bij een franchiseformule is ook het uniforme gebruik daarvan. Als individuele franchisenemers in zouden moeten stemmen met een wijziging dan is het bepaald niet uitgesloten dat er verschillende meningen zullen zijn. Conclusie is dus dat dit gewoon niet gaat werken en dus nooit onderwerp van dwingend recht mag worden.

Om te voorkomen dat er een herhaling van inzichten, meningen en standpunten vermeld wordt zou ik voor een verdere inhoudelijk reactie willen verwijzen naar de Reactie van de Vereniging DFA op het wetsvoorstel Wijziging van Boek 7 van het Burgerlijk Wetboek in verband met de invoering van regels omtrent de franchiseovereenkomst (Wet Franchise) d.d. 12 december 2018, die op 30 januari 2019 is ingediend en hier in zijn geheel als herhaald en ingelast mag worden beschouwd.

Hoogachtend,

MesConsultants BV
mr. G.E.A.M. Mes

